

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse
ja Kultuuri
Organisatsioon

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon

UNESCO sündmused/Eesti tegevused

UNESCO 8. noortefoorumi eelkohtumine Stockholmis

26.–28. septembril peeti Stockholmis UNESCO 8. noortefoorumi ettevalmistav kohtumine, kuhu kogunesid noored üle Euroopa. Kohtumise eesmärk oli anda ülevaade eelseisvast noortefoorumist, ühiselt tutvuda foorumil arutlusele tuleva dokumendiga „UNESCO noortestrategia 2014–2021“ ning teha dokumendi kohta ettepanekuid.

Rootsi UNESCO rahvusliku komisjoni korraldatud üritusel osales noori üle Euroopa – Islandilt, Norrast, Sloveeniast, Saksamaalt, Eestist, Poolast, Austriast, Hollandist, Soomest, Rootsist, Lätist ja Belgiast. Eestit esindasid UNESCO ERKi nõukoja liige Liisa Lillemets, kes on Eesti esindaja 29.–31. oktoobril peetaval UNESCO 8. noortefoorumil Pariisis, ning UNESCO ERKi haridusprogrammide koordinaator Hanna-Liis Kaarlõp-Nani.

Kolme päeva jooksul tutvusid noored üksteisega ning arutlesid noortefoorumi eesmärgi, funktsiooni ja noorte rolli üle. Ühiselt töötati läbi foorumi programm ning dokument „UNESCO noortestrategia 2014–2021“. Noored kohtusid Rootsi haridus- ja teadusministeeriumi peasekretäri, Rootsi UNESCO rahvusliku komisjoni liikmete ning eelmise UNESCO noortefoorumi rootsi delegaatidega. Grupitöös arutati dokumendi „UNESCO noortestrategia 2014–2021“ kolme põhipeatüki üle ning tehti iga peatüki juures kolm muudatusettepanekut.

Noortefoorumi eelkohtumise tulemusena valmis kiri UNESCO peakorterile, mis sisaldab ettepanekuid dokumenti „UNESCO noortestrategia 2014–2021“ ja kommentaare 8. UNESCO noortefoorumi korralduse osas. Kohumine oli inspireeriv ning aitas osalenutel ennast Pariisis peetavaks noortefoorumiks paremini ette valmistada.

UNESCO 8. noortefoorum 29.–31. oktoobril Pariisis

UNESCO maailmapärandi suvelaager Hiinas

17.–24. juulil toimus Hiinas Suzhous UNESCO maailmapärandi suvelaager. Tänavune laager oli juba kümnes ning üritus oli suurem kui eales varem. Laagrisse sõitsid Eestit esindama Tallinna vanalinna hariduskolleegiumi gümnasistid Eliis Vaino (18) ja Kerli Reintamm (17).

Suvelaagri eesmärk on tutvustada noortele inimestele maailmapärandit ja selle väärtusi. Tänavuse aasta kitsam teema oli vesi ja maailmapärand. Erinevate loengute, ekskursioonide, ülesannete ja ühiste tegevuste kaudu õpiti tundma maailmapärandit ning selle kaitsmise võimalusi. Maailmapärandi kõrval said noored rohkelt teadmisi Hiina kultuuri kohta. Meie tüdrukud kiitsid kohalike lahket vastuvõttu ning kinnitasid, et bambusmattidel magamine ja pulkadega söömine on neile nüüdsest käkitegu.

Kohale olid tulnud noored üle kogu maailma: Lätist, Poolast, Albaaniast, Sloveeniast, Küprosel, Liibanonist, Tansaaniast, Botswanast, Mehhikost, Korea Vabariigist, Myanmarist, Jaapanist ja muidugi Hiinast. Eesti noorte osalejate kinnitusele laiendasid nad oma põhjamaise päritoluga nii mõnegi laagrilise maailmapilti. Samuti oli nende jaoks huvitav tajuda, kui sarnased me kõik tegelikult oleme, hoolimata erinevast kultuuritaustast. Oma muljeid jagades tsiteerisid nad ühte õpetajat Tansaaniast: „Meie pisarad on samasugused ning meie soontes voolab ühte värvi veri.“

Laagrirahvas Pekingis, Keelatud Linnas

Foto: Linus Jamal Faustin

UNESCO ERK
Pikk 2,
10123 Tallinn
Tel: 6 441431
Fax: 6 313757
unesco@unesco.ee
www.unesco.ee

ÜRO simulatsioonimäng USA-s

14.–27. juulil peeti Ameerika Ühendriikides rahvusvaheline ÜRO simulatsioonimäng. Simulatsiooni korraldas UNESCO Center for Peace (www.unescocenterforpeace.org) ning selle korraldamine on keskuse pikaajaline traditsioon. Simulatsioonimängu eesmärk on toetada noorte demokraatiakogemust ning võimaldada kultuuridevahelist suhtlust. Simulatsioonil osales Eesti esindajana Viimsi keskkooli vilistlane Martin Siimann (20), kes on silma paistnud aktiivse ja hea esinejana Eestis peetud ÜRO simulatsioonimängudel. Nii ei jäänud Martin ka märkamata kohalikule telejaamale, kellele ta andis simulatsioonil intervjuu.

Simulatsioonimängule ning sellele eelnenud laagrisse kogunes ligikaudu 80 noort 50 riigist. Kohapeal toimusid mitmed võistlused, presentatsioonid, filmi- ning kultuuriõhtud. Kahe nädala jooksul külastati ka suuremaid linnu nagu Washington ja New York. Lisaks käidi veel erinevatel väljasõitudel, kus sai panna proovile nii oma loogilise mõtlemise oskuse, osavuse kui ka julguse. Ööbiti Hood College'i ülikoolilinnakus, mis pakkus rohkelt võimalusi jalutamiseks, sporditegemiseks ja mõistagi huvitavate inimestega vestlemiseks. Martin pidas saadud kogemust põnevaks ja silmaringi avardavaks.

ÜRO simulatsioonimängul osalejad
Foto: Martin Siimann

Kolmas Eesti UNESCO ühendkoolide õpetajate teabepäev

13. septembril kohtusid UNESCO ühendkoolide õpetajad Tallinnas, et planeerida 2013/2014. õppeaasta tegevusi.

Lepiti kokku, et juba traditsiooniliste üritustena toimuvad ka sellel aastal filosoofiapäeva tähistamine koostöös TÜ eetikakeskusega, samuti ÜRO simulatsioonimäng ja õpilaste teadustööde konverents. Plaanis on ka väikesed muudatused nende ürituste korraldamisel. Nii eelneb selleaastasele filosoofiapäevale sallivuse teemaline fotokonkurss (lisainfo <http://thales.ut.ee/6petajale>). ÜRO simulatsioonimängu kodutööde hulka vähendatakse ning see toimub 28.–30. märtsil Pae gümnaasiumis.

Õpilaste teadustööde konverents 22.–24. mail on planeeritud varasemast veidi pikem, et pärast teadustööde ettekandmist saaksid õpilased osaleda ka maailmahariduslikes töötubades. Lisaks pakuvad MTÜ Mondo ja UNESCO ERK õpilastele maailmahariduslike teadustööde ettevalmistamisel tuge, seda nii sobiliku kirjanduse otsimisel kui töödele kaasjuhendajate soovitamisel. Uue traditsioonina soovitakse koolides toetada vaba tarkvara päeva tähistamist.

Lisaks UNESCO ERKi algatatud tegevustele tehakse ühendkoolides veel mitmeid kooli enda initsiatiivil toimuvaid üritusi. Nii korraldab Jüri gümnaasium 17. oktoobril jooksuürituse „Jooksuga nälja vastu“, mille eesmärk on tõmmata tähelepanu nälga kannatavate laste olukorrale maailmas ning koguda nende toetuseks raha. Jüri gümnaasium ootab üritusele osalema ka teisi UNESCO ühendkooli. 19.–20. novembril korraldab Alatskivi keskkool UNESCO ühendkoolide õpiraskustega 7.–9. klasside õpilastele laagri.

UNESCO ERK sisend Eesti elukestva õppe strateegiasse

UNESCO ERK koostöös keskkonnaministeeriumi, Säästva Eesti Instituudi, haridus- ja teadusministeeriumi ning MTÜga Mondo esitas elukestva õppe strateegia juhtkomisjonile ja nõukojale ettepanekud säästvat arengut toetava hariduse lõimimiseks haridusstrateegiasse. Säästva arengu hariduse visioon on tagada säästlik eluviis kestlikus ühiskonnas. Mõiste hõlmab endas ökoloogilist, sotsiaalset, majanduslikku ja kultuurilist mõõdet. See on elukestev protsess, mis läbib kõiki õppimise vorme ja tasemeid. Hoiakute ja väärtuste kujundamine aitab parandada sotsiaal-majanduslikku olukorda ning tehis- ja looduskeskkonna seisundit. Tulenevalt 2002. aastal Johannesburgis peetud ÜRO tippkohtumisest (Earth Summit) kuulutas ÜRO välja säästvat arengut toetava hariduse kümmeaastaku (2005–2014). Aastakümne eesmärgiks on lõimida säästvale arengule omaseid väärtushinnanguid kõikidesse õppimisaspektidesse, et soodustada käitumuslikke muutusi, mille tulemusena kujuneb kestlikum ja õiglasem ühiskond.

UNESCO esindaja Läänemeremaade foorumil Tallinnas

18.–20. septembril peeti Tallinnas V Läänemeremaade kultuuripärandi foorum, kus käsitleti muutuvat mere- ja rannikukultuuri selle erinevates vormides. Foorumil tegi ettekande ka Arturo Rey da Silva UNESCO veealuse kultuuripärandi osakonnast. Ta tutvustas UNESCO veealuse kultuuripärandi kaitse konventsiooni põhimõtteid, konventsiooni mehhanisme ning UNESCO tööd veealuste arheoloogiliste uuringute valdkonnas. Eesti ettevalmistused selle konventsiooniga liitumiseks on jõudnud lõpusirgele ning ühinemine võiks toimuda järgmisel aastal.

UNESCO ühendkoolide juhtide õppereis Soome

10. – 11. oktoobril toimus Eesti ja Läti UNESCO ühendkoolide juhtkondade õppereis Soome. Reisi eesmärk oli saada nii praktilist kui ka teoreetilist informatsiooni säästva arengu haridusest Soomes ja maailmas. Eestist osalesid õppereisil üheksa ühendkooli esindajad, reisi toimumist toetas haridus- ja teadusministeerium. Kohapealse programmi eest vastutas Soome UNESCO ühendkoolide koordinaator Pekka Elo.

Esimesel päeval külastati Latokartano kooli, mis kuulub ökokoolide võrgustikku (<http://vihrealippu.fi/vi/english>). Latokartanos koostatakse igaks õppeaastaks säästva arengu tööplaan, samuti juhitakse õpilaste tähelepanu energia, vee ja toidu tarbimisele ja sellega seonduvatele keskkonnamõjudele. Kool on eriline veel selle poolest, et 700 õpilasest 200 on eestlased, nii toimub õppetöö osaliselt eesti keeles.

Teisel päeval kuulati ettekandeid. UNESCO hetkeolukorda tutvustas UNESCO Soome rahvusliku komisjoni juht Tapio Markkanen. Väga inspireeriva loengu säästva arengu haridusest pidas UNESCO säästva arengu hariduse ekspert ja Yorki ülikooli õppejõud Charles Hopkins. Ta rõhutas, et säästvat arengut toetav haridus ei saa tegeleda ainult looduskeskkonnaga, lisaks tuleb tähelepanu pöörata ka ühiskonna ja majanduse kestlikkusele. Säästva arengu õpetamine ei saa toimuda vaid üksikutes õppeainetes, vaid peab olema lõimitud kõikidesse ainetesse, samuti tuleb kaasata kohalik kogukond ning tõsta avalikkuse teadlikkust säästva arengu väljakutsetest.

Soome haridussüsteemi ja 2016. aastast rakenduvat uut õppekava tutvustas Espoo haridusameti immigrantide hariduse spetsialist Astrid Kauber. Suuremate muudatustena kavatakse uues õppekavas veel selgemalt keskenduda ainetevahelisele lõimingule ning rõhutada õpetajate kasutatava meetoodika olulisust. Samuti kujundatakse selgelt välja kontseptsioon, kuidas toetada haridussüsteemis säästva arengu haridust.

Koolijuhtide õppereisi grupifoto
Foto: Hanna-Liis Kaarliõp-Nani

UNESCO Läänemere projekti eestvedajad kohtusid Eestis

Ürituse avas UNESCO ERK juhataja Kerli Gutman
Foto: Kersti Sõgel

10. – 13. oktoobril kohtusid Padise mõisas UNESCO Läänemere projekti eestvedajad üheksast riigist. Ühiselt analüüsiti tehtut ja peeti plaane säästva arengu hariduse arendamiseks järgnevateks aastateks. Projektis osalevad Soome, Rootsi, Taani, Saksamaa, Poola, Leedu, Läti, Eesti ja Venemaa.

UNESCO Läänemere projekti ehk BSP koostöövõrgustikku juhib Eesti 2015. aastani. Projekti üldkoordineerija Kersti Sõgeli sõnul pakuvad muutuvad ajad uusi võimalusi hariduslikuks koostööks, kuid samal ajal on oluline jätkata üle kahekümne aasta tagasi alanud koostööd Läänemere äärsete koolide vahel.

Alanud on uude loodusharidusliku mobiilirakenduse arendamine selleks, et omavahel siduda loodusvaatlused ning tänapäevased tehnilised võimalused, mis võimaldaksid üheksa riigi noortel koguda andmeid ja analüüsida tulemusi. Loodav andmebaas aitab kaasa uurimusliku õppe rakendamisele, juhib noorte tähelepanu Läänemere seisundile ning aitab märgata selles muutusi.

Kõikide osalevate riikide esindajad tutvustasid oma keskkonnahariduslike tegevusi seoses Läänemerega ning plaane järgnevaks aastaks. Ühiselt leiti kaasaegsete meetodite kasutusviise, et toetada säästva arengu hariduse rakendamist kõigis projektis osalevates riikides.

UNESCO Läänemere projekt (*The Baltic Sea Project - BSP*) on rahvusvaheline koolide võrgustik, mis tegutseb parema keskkonnaseisundi saavutamise nimel Läänemere riikides. Läänemere projekt on kõige vanem UNESCO ühendkoolide projekt, mis on kokku toonud õpetajaid ja õpilasi juba üle 20 aasta. Alates 2010. aastast toetab Eesti osalust võrgustikus keskkonnainvesteeringute keskus. Sellest aastast alates pani õla alla taas haridus- ja teadusministeerium ning tegevusi koordineerib Tartu keskkonnahariduse keskus.

Kalender

2.10.–12.11. 2013

Projekti „Elav, kirev ja põnev vaimne kultuuripärand“ näitus Paines

29.–31.10. 2013

UNESCO
8. noortefoorum

5.–20.11. 2013

UNESCO peakonverents

15.11. 2013

Maailmahariduse ja säästva arengu hariduse seminar Tallinnas

15.–28.11. 2013

Projekti „Elav, kirev ja põnev vaimne kultuuripärand“ näitus Haapsalus

19.–21.11.2013

Maailmapärandi konventsiooni osalisriikide üldkogu

10.–12.12.2013

Kultuurilise mitmekesisuse konventsiooni komitee 7.istung

16.12.2013

Haagi konventsiooni osalisriikide 10.üldkogu

16.–17.12.2013

Haagi konventsiooni 2. protokoll osalisriikide 5. üldkogu

18.–19.12.2013

Haagi konventsiooni 2. protokoll osalisriikide komitee 8. istung

Vaimse kultuuripärandi eestkõnelejate võrgustik

Rahvakultuuri keskuse eestvõttel on loodud üle-eestiline vaimse kultuuripärandi eestkõnelejate võrgustik, mille liikmetelt saab küsida nõu vaimse pärandi ja selle hoidmisega seotud küsimustes, tellida ettekandeid ja koolitusi. Hetkeseisuga kuulub võrgustikku 13 inimest Eesti eri paigust, sh Margit Siim UNESCO ERKist. Kultuuripärandi aastal on märgata inimeste suurenenud huvi ka vaimse pärandi teema vastu. UNESCO ERK on hiljuti käinud vaimset pärandit tutvustamas näiteks Tallinna rahvaülikoolis, Lääne-Virumaa raamatukogutöötajate suveseminaril Haljalas ning septembris peetud Karula rahvuspargi seminaril „Rahvuspargi ja inimese pidevalt muutuvad rollid Karulas“.

Vaimse kultuuripärandi fotonäitus Pariisis

UNESCO vaimse kultuuripärandi osakond valmistab ette fotonäitust vaimsest pärandist maailmas. Suured fotopannod pannakse üles UNESCO peakorteris aiale novembris toimuva peakonverentsi ajaks. Näitusel tutvustatakse kuut lugu maailma eri regioonidest ning ettepanek osalemiseks tehti ka Eestile. Teised näited pärinevad Keeniast, Samoast, Egiptusest, Hispaaniast ja Brasiiliast.

Eesti vaimset pärandit esindab näitusel Karula rahvuspargis lambakasvatuse ja villa töötlemisega tegelev MTÜ Maavillane. Eesti villavabrikutes valmistavad nad villast lõnga ja omaenese vildivabrikus vilti, millest omakorda mõistavad teha mõnusaid esemeid mähkempükstest sadulatekini. MTÜ inimesed jagavad oma teadmisi koolitustel ja nõupäevadel, pakuvad lammaste pügamisteenust ja karjatervise konsultatsiooni.

Fotonäitus UNESCO peakorteris avatakse 28. oktoobril.

Taimedega värvitud lõngad kuivamas
Foto: MTÜ Maavillane

Projekt „Elav, kirev ja põnev vaimne kultuuripärand

Kultuuripärandi aasta tähistamiseks avati maikuus pärandipealinnas Viljandis üle-eestiline koolinoorte kunstinäitus „Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand“. Selle näitusega tähistati ühtlasi UNESCO kunstihariduse nädalat. Näitusel sai näha 14 maakonnast pärit 33 kooli poole aasta pikkuse ettevalmistustöö tulemusi – õpilaste nägemusi ja tõlgendusi kodukoha ja oma kogukonna vaimsest pärandist. Näitus sai rikkalik ja kirev nii õpilaste valitud teemade kui ka eneseväljenduse tehniliste lahenduste poolest. Traditsiooniliste põlvest-põlve edasiantavate teadmiste ja tavade tutvustamise kõrval, nagu kasemahla võtmine, maasikate kasvatamine ja tantsupidude pidamine, üllatas tööde galerii ka täiesti ootamatute uute pärandiilmingutega – näiteks võiks tuua vanavanavanematest alguse saanud kire mootorrataste vastu. Suvekuudel oli ekspositsioon avatud Tallinnas Vabaduse väljaku tunnelis ja galeriis Aatrium. Oktoobriks on näitus jõudnud Eesti südamesse Painesse, kus seda saab külastada kultuurimajas, ning ees ootab veel hilissügisene Haapsalu.

Näitusetöö „Siit algab Õ-valitsus“
Kerli Kuusk (14), Kairi Laidmaa (14), Anneli Kasela (15)
Orissaare gümnaasium

Näitusetöödega saab tutvuda ka veebis:
<http://www.unesco.ee/galerii>

Projekti korraldajad on UNESCO Eesti rahvuslik komisjon, rahvakultuuri keskus ja Sally studio. Toetavad kultuuripärandi aasta 2013, hasartmängumaksu nõukogu, kultuuriministeerium ja Edelaraudtee.